Adviesaanvraag DB aan stadsdeelcommissie

Stadsdeel:	Zuidoost
Onderwerp adviesaanvraag:	Project ode aan de lange glijbaan
Portefeuille:	Openbare ruimte
Meegestuurde stukken:	Programma van eisen ode aan de lange glijbaan en procesafspraken
Procesbegeleider:	Joost Ruiter
Datum weekstart/staf:	26 mei 2026
Datum stadsdeelcommissie:	9 juni 2026
Datum dagelijks bestuur:	30 juni 2026
Registratienr. (optioneel):	…

Over adviesaanvragen door het DB: Conform de Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022:

- (art. 19, lid 2) vraagt DB de stadsdeelcommissie (SDC) om advies als het voornemens is gebiedsopgaven met belangrijkste vierjaren doelstellingen vast te stellen, alsmede de zo nodig jaarlijkse herijking daarvan, of op eigen initiatief een taak of bevoegdheid uit te oefenen waarbij uniforme openbare voorbereidingsprocedure in de zin van afdeling 3.4 van de Awb of inspraak in de zin van de Algemene Inspraakverordening aan de orde is;
- (art. 19, lid 6) legt DB significante ruimtelijke herinrichtingsprojecten tijdig voor advisering voor aan SDC;
- (art 31, lid 2) informeert DB SDC vooraf over inzet van financiële middelen en SDC wordt in gelegenheid gesteld daar advies over uit te brengen, waaronder voorstellen voor een andere inzet.

Bij besluitvorming maakt DB inzichtelijk wat advies van SDC is en hoe eventuele voorstellen of moties als bedoeld in art. 30, lid 3, zijn verwerkt. DB neemt advies van SDC over indien is vastgesteld met meerderheid van stemmen en past binnen stedelijke en budgettaire kaders. DB kan uitsluitend schriftelijk met zeer zwaarwegende redenen afwijken van advies of voorstel van SDC. (art. 19, lid 5)
Als standpunten van stadsdeelcommissieleden bij uitbrengen van advies uiteenlopen, worden in advies standaard alle verschillende standpunten binnen commissie kenbaar gemaakt. (art. 30, lid 5)

Adviesvraag dagelijks bestuur aan stadsdeelcommissie:

Formuleer hier de vraag aan de stadsdeelcommissie

Aanleiding

- De stadsdeelcommissie van stadsdeel Zuidoost heeft op 16 november 2021 een ongevraagd advies aangenomen van de D66 fractie om de verdwenen glijbaan van Ganzenhoef terug te brengen in stadsdeel Zuidoost.
- Het dagelijks bestuur heeft op 1 maart 2022 opdracht gegeven om te verkennen hoe de glijbaan van Ganzenhoef teruggebracht kan worden.
- De stadsdeelcommissie heeft in januari 2024 vragen gesteld over de voortgang van de verkenning naar de mogelijkheden om de iconische glijbaan terug te plaatsen.
- Het dagelijks bestuur heeft op 21 mei 2024 het rapport 'verkenning ode aan de lange glijbaan ganzenhoef' vastgesteld en opdracht gegeven om het project op een locatie in het Nelson Mandela park te realiseren.
- In oktober 2025 is het Principebesluit genomen en heeft het Dagelijks Bestuur het bijbehorend Participatieplan vastgesteld.
- Het participatieplan: In dit project is gekozen om met het centrum voor de beeldende kunst (CBK) samen te werken. Het CBK heeft opdracht gekregen van stadsdeel Zuidoost voor het regisseren van een participatietraject waarbij er verschillende kunstenaars meedoen met een uitvraag een uniek speeltoestel te ontwerpen. De winnaar wordt gekozen door een expertcommissie, maar wordt daarin bijgestaan door een kunstcommissie en een kindercommissie. De winnende kunstenaar krijgt naast de deelname bonus ook een honorarium voor het opleveren van het ontwerp en blijft in het vervolgtraject betrokken om de gemeente te assisteren in het uitwerken en inkopen van dit unieke speelobject in de markt.

Adviesvraag
Kennisnemen van de Nota van Uitgangspunten van het project Ode aan de lange glijbaan en advies uitbrengen richting dagelijks bestuur
In het principebesluit is het proces vastgelegd dat gevolgd wordt met betrekking tot participatie, ontwerp, realisatie en besluitvorming. Binnen dit proces zijn eisen en kaders nodig vanuit de gemeente, zodat de kunstenaars/ontwerpers maximale creatieve vrijheid kunnen genieten binnen die gestelde kaders.
In het principebesluit is vastgelegd dat de Nota van Uitgangspunten ter advies wordt voorgelegd aan de stadsdeelcommissie. In de bijlagen treft u deze Nota van Uitgangspunten en bijbehorende proceseisen.

Toelichting
De nota van uitgangspunten is bijgevoegd programma van eisen en kaders die de kunstenaars moet helpen een speelobject te ontwerpen wat past binnen de historische context – groots, iconisch – maar ook binnen de veiligheidseisen van de tegenwoordige tijd en de financiële eisen. In het principebesluit (oktober 2025) is vastgelegd dat de nota van uitgangspunten ter advies wordt voorgelegd aan de stadsdeelcommissie.

In het Principebesluit (oktober 2025) werd uitgegaan van een subsidieaanvraag bij onder ander het Amsterdamse Fonds voor de Kunsten, als onderdeel van de financiële dekking. Gedurende het proces is echter gebleken dat het verkrijgen van subsidies bestemd voor kunst complex is wanneer het object niet geproduceerd wordt door een kunstenaar, maar door een speeltoestellenleverancier.

De kunstenaars krijgen een uitvoeringsbudget mee van € 225.000 euro exclusief proceskosten en risicobuffer waarbinnen ontworpen moet worden. Dit budget is gebaseerd op de financiële dekking waarop momenteel zicht is. De ontwerpen worden door een externe partij voor de stemmingsronde getoetst op alle eisen, waaronder de financiële eisen. Op dat moment kan een ontwerp nog aangepast worden om wel binnen de financiële kaders te blijven.
De definitieve financiële dekking wordt op een later moment vastgesteld, wanneer het dagelijks bestuur het uitvoerings- en budgetbesluit neemt op basis van het winnend ontwerp.

De stadsdeelcommissie bespreekt en geeft advies over de nota van uitgangspunten voor project Ode aan de Lange Glijbaan.

Advies stadsdeelcommissie:
Advies van de stadsdeelcommissie aan het dagelijks bestuur

De stadsdeelcommissie spreekt haar waardering uit voor het voorliggende voorstel en is verheugd dat een wens die al jarenlang leeft onder bewoners van Zuidoost nu een concrete vervolg krijgt.

De oorspronkelijke lange glijbaan was voor veel bewoners veel meer dan een speeltoestel. De glijbaan vormde een herkenningspunt, een ontmoetingsplek en een plek waar generaties kinderen en jongeren herinneringen hebben gemaakt. Daarmee heeft de lange glijbaan een bijzondere betekenis gekregen in de collectieve herinnering van Amsterdam Zuidoost en is zij onderdeel geworden van de identiteit van het stadsdeel.

De commissie onderschrijft de keuze om niet te streven naar een letterlijke reconstructie van de oorspronkelijke glijbaan. De omgeving, de veiligheidsnormen en de maatschappelijke context zijn veranderd. De commissie begrijpt daarom de keuze om te zoeken naar een eigentijdse interpretatie van het oorspronkelijke concept.

De commissie waardeert daarnaast dat bewoners worden betrokken bij het verdere proces en dat nadrukkelijk wordt gezocht naar een ontwerp dat zowel speelwaarde als een culturele en maatschappelijke betekenis heeft.

De betekenis van de Lange Glijbaan voor Zuidoost

De stadsdeelcommissie benadrukt dat het succes van dit project niet uitsluitend moet worden beoordeeld op technische, financiële of beheeraspecten. De oorspronkelijke glijbaan ontleende haar betekenis niet alleen aan haar

fysieke vorm, maar vooral aan de sociale en culturele waarde die zij voor bewoners had.

De lange glijbaan was een plek waar mensen elkaar ontmoetten, waar kinderen opgroeiden en waar herinneringen werden gemaakt. Juist die betekenis maakt dat de glijbaan nog steeds leeft in het collectieve geheugen van veel bewoners van Zuidoost.

De commissie acht het daarom van belang dat het uiteindelijke ontwerp niet alleen een speelobject wordt, maar ook een herkenbare plek die bijdraagt aan de identiteit en verbondenheid van het stadsdeel.

Identiteit en geschiedenis van Zuidoost

De stadsdeelcommissie adviseert om bij de beoordeling van de ontwerpen expliciet mee te wegen in hoeverre een ontwerp recht doet aan de geschiedenis, identiteit en collectieve herinnering van Amsterdam Zuidoost.

Daarbij kan onder meer worden gedacht aan:

- het zichtbaar maken van verhalen van bewoners;
- verwijzingen naar de geschiedenis van de Bijlmer;
- elementen die herkenbaar zijn voor de gemeenschap van Zuidoost;
- de betekenis van de oorspronkelijke lange glijbaan voor eerdere generaties bewoners.

De commissie adviseert het dagelijks bestuur om deze aspecten als expliciet beoordelingscriterium mee te nemen in het verdere traject.

Inclusiviteit en toegankelijkheid

De stadsdeelcommissie constateert dat toegankelijkheid voor kinderen met een beperking in het Programma van Eisen wordt genoemd als een pré.

De commissie adviseert om inclusiviteit een zwaardere plaats te geven binnen de beoordelingscriteria. Daarbij dient niet alleen gekeken te worden naar fysieke toegankelijkheid, maar ook naar de vraag of kinderen met een beperking daadwerkelijk kunnen deelnemen aan de speel- en ontmoetingsfunctie van het object.

De stadsdeelcommissie adviseert daarom om bij de beoordeling van de ontwerpen expliciet mee te nemen in welke mate een ontwerp speelwaarde of belevingswaarde biedt voor kinderen met een beperking.

De stadsdeelcommissie ziet uit naar de verdere uitwerking van dit project en spreekt de wens uit dat het uiteindelijke ontwerp uitgroeit tot een nieuwe iconische plek in Zuidoost: een plek waar toekomstige generaties kinderen, jongeren en gezinnen herinneringen kunnen maken en waar bewoners zich mee kunnen identificeren.

De stadsdeelcommissie adviseert het dagelijks bestuur om de identiteit van Zuidoost en inclusiviteit nadrukkelijk te betrekken bij de verdere beoordeling en selectie van de ontwerpen.

De stadsdeelcommissie adviseert het dagelijks bestuur om toe te lichten wat er met de beloofde herinnering op de oude plek is gedaan, hoe de medezeggenschap van bewoners over het soort en de exacte ligging van de ode wordt geborgd, en of het budget van € 225.000 toereikend is om een goed herkenbare en passende ode te realiseren.

Reactie DB:
Reactie van het dagelijks bestuur aan de stadsdeelcommissie

Het dagelijks bestuur bedankt de stadsdeelcommissie voor de reacties en de adviezen. Het dagelijks bestuur neemt de adviezen serieus en heeft de nota van uitgangspunten op basis van de advisering aangepast.

De stadsdeelcommissie adviseert om bij de beoordeling van de ontwerpen expliciet mee te wegen in hoeverre een ontwerp recht doet aan de geschiedenis, identiteit en collectieve herinnering van Amsterdam Zuidoost.
Onder het kopje historische eisen nemen we daarom de volgende eisen op om meer recht te doen aan de geschiedenis, identiteit en collectieve herinnering van Amsterdam Zuidoost:

a. het zichtbaar maken van verhalen van bewoners;
b. verwijzingen naar de geschiedenis van de Bijlmer;
c. elementen die herkenbaar zijn voor de gemeenschap van Zuidoost;
d. de betekenis van de oorspronkelijke lange glijbaan voor eerdere generaties bewoners.

De stadsdeelcommissie adviseert ook om bij de beoordeling van de ontwerpen expliciet mee te nemen in welke mate een ontwerp speelwaarde of belevingswaarde biedt voor kinderen met een beperking.
Om de inclusiviteit zo goed mogelijk te borgen, wijzigen we onder het kopje bereikbaarheidseisen de toegankelijkseisen naar de volgende zin: ''Het ontwerp dient zo veel mogelijk speelwaarde en belevingswaarde te bieden voor kinderen met een beperking.

De stadsdeelcommissie heeft in haar advies de onderstaande vragen gesteld richting het DB. Per vraag stelt het dagelijks bestuur de volgende beantwoording vast.

1. **Wat er met de beloofde herinnering op de oude plek is gedaan**

Floor Wesseling heeft voor de viering van 50 jaar Bijlmer een lichtkunstwerk gemaakt in de vorm van een glijbaan. Het kunstwerk heet 'Zilver'. Dit was te zien bij een expositie van het CBK bij het Anton de Komplein. Dit kunstwerk stond opgeslagen in het depot van kunstwacht in Delft. Het plan is om het kunstwerk terug te plaatsen op de oorspronkelijke plek op het talud onder de metrobaan Ganzenhoef. Het bewonersplatform G-buurt United is enthousiast over terugplaatsing van het werk. Bewoners en VVE van Gouden Leeuw zijn benaderd om mee te denken over dit voornemen. Een planning voor het terugplaatsen is nog niet bekend.

2. **Hoe de medezeggenschap van bewoners over het soort en de exacte ligging van de ode is geborgd**

Het dagelijks bestuur heeft op 21 mei 2024 het rapport 'verkenning ode aan de lange glijbaan ganzenhoef' vastgesteld en opdracht gegeven om het project op deze locatie in het Nelson Mandela park te realiseren. De medezeggenschap van bewoners is geborgd in het participatietraject met betrekking op het totstandkomen van een ontwerp, niet bij het bepalen van een locatie.

3. **Of het budget van € 225.000 toereikend is om een goed herkenbare en passende ode te realiseren.**

Er zijn vergelijkingsstudies gedaan op basis van andere speeltoestellen. Daaruit blijkt dat €225.000 een haalbaar bedrag is om een groot speeltoestel te kunnen realiseren. Dit bedrag is alleen bestemd voor de bouwkosten van het toestel en het prepareren van de ondergrond. Alle personeelskosten, onderzoeken, communicatie en een risicobuffer vallen hierbuiten.